

ТАСДИҚ ШУДААСТ
Аз ҷониби Директори Генералии
ҶДММ «Ташкилоти суғуртавии «БИМА»
Чулибаев В.Ю.
Бо Фармони Ҷ.Р. № 1111/2020

ШАРТҲОИ ПОЛИСИ СУҒУРТА
АЗ РӢИ МАҲСУЛОТИ СУҒУРТАВИИ «МобиХранинг»

МУНДАРИҶА:

1.	МАФҲУМҲО	2
2.	МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ	4
3.	ОБЪЕКТИ СУҒУРТА	5
4.	ҲУДУДИ СУҒУРТА.....	6
5.	ҲОДИСАИ СУҒУРТАВӢ, ҲАҶМИ ФАРОГИРИИ СУҒУРТА.....	6
6.	МАБЛАҒИ СУҒУРТАВӢ ВА ПОДОШИ СУҒУРТАВӢ	10
7.	ШАРТНОМАИ СУҒУРТА: ТАРТИБИ БАСТАН, ИҶРО ВА ҚАТЪ ГАРДИДАНИ ОН.....	11
8.	ҲУҚУҚ ВА ӮҲДАДОРИИ ТАРАФҲО.....	12
9.	ПАРДОХТИ СУҒУРТАВӢ: МУАЙЯН НАМУДАНИ ҲАҶМ ВА ТАРТИБИ АМАЛИ НАМУДАНИ ПАРДОХТ	15
10.	АСОСҲО БАРОИ РАД НАМУДАНИ ПАРДОХТИ СУҒУРТАВӢ.....	19
11.	ФОРС-МАЖОР.....	19
12.	ТАРТИБИ БАРРАСИИ БАҲСҲО.....	20

1. МАҲҲУМҲО

Мафҳумҳое, ки дар фасли мазкур оварда шудаанд, дар тамоми матни Шартҳои Полиси суғуртаи мазкур мазмуни мантиқии якхела доранд. Дар ҳар як фасли Шартҳои Полиси суғурта метавонанд мафҳумҳои иловагӣ оварда шаванд.

1.1. **Хешовандони наздик** – Шавҳар / зан, волидайн, кӯдакон, фарзандзондагон, хешовандон (пурра ва нопурра) бародарон ва хоҳарон, бобо, бибӣ, набераҳо, модарандар, падарандар, духтари ҳамсар, писари ҳамсар.

1.2. **Фоидагиранда** – Шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки ба фоидаи ӯ Шартномаи суғурта баста шудааст, аз ҷониби Суғурташаванда барои гирифтани пардохти суғуртавӣ аз рӯи Шартномаи суғурта таъин шудааст.

1.3. **Шартномаи суғурта (Шартнома)** – Созишнома байни Суғурташаванда ва Суғуртакунанда, ки тибқи он Суғуртакунанда ӯҳдадор мешавад ҳангоми фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ пардохти суғуртавино анҷом диҳад, Суғурташаванда бошад, ӯҳдадор мешавад подоши суғуртавино дар мӯҳлат ва бо тартиби муқарраргардида пардохт намояд.

1.4. **Нақлиёти роҳи оҳан** – мафҳуми мазкур тавре дар қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шудааст, аз он ҷумла:

1.4.1. Истгоҳи роҳи оҳан – маҷмуи биноҳою иншоотҳо ва сохтмонҳои барои хизматрасонии мусофирон ва расонидани хизмати музнок зарурбуда, ки дар як истгоҳи роҳи оҳан ҷойгир шудаанд (нуқтаи таваққуфҳои мусофиркашӣ), алаҳусс: бинои истгоҳи роҳи оҳан (бинои мусофиркашӣ, павилон), платформаи мусофирон (перрон) бо айвонҳо ва бе он, гузаргоҳо аз болои роҳҳои оҳан дар як самт ё самтҳои гуногун (нақбҳои гузаришӣ, конкорсҳо, пулҳо ва ғайра), шаклҳои меъморӣ хурд, аз он ҷумла дукончаҳои савдои истгоҳӣ, майдончаи назди истгоҳи роҳи оҳан (иншоот), қатораҳои поезд;

1.4.2. бинои интизорӣ ва хизматрасонии фароғатӣ – маишӣ барои мусофирон – толорҳои интизорӣ, хонаи бағочнигоҳдорӣ, ҳучраи модару кудак, ҳучраҳои истироҳати дурударози мусофирони транзитӣ, буфетҳо, қаҳвахона, тарабхона, ҳучраҳои муваққатӣ барои мусофирон (ҳочатхона, сартарошхона);

1.4.3. биноҳои амалиётӣ истгоҳи роҳи оҳан: даромадгоҳ, толорҳои амалиётӣ ва тақсимкунанда ва толори хазинавӣ, шӯбаи маълумотдиҳӣ, маркази хизматрасонӣ бо системаи ҳучраҳои корӣ, толорҳо, толори алоқа ва иттилоот, сохтори қарзи бонкӣ.

1.5. **Маснуоти маҷмӯӣ** – маснуоти маҷмӯӣ – маснуоти маҷмӯӣ стандартӣ ва иловагӣ шуда метавонанд. Маснуоти маҷмуии стандартӣ – қисматҳои ивазшаванда ва \ ё таркибии молу мулк буда, дар якҷоягӣ маҷмуи пурраи муайянкардаи истеҳсолкунандаро ташкил медиҳад ва дар ҳаёти ҷунин маҷмӯъ аз фурушанда харидорӣ шудааст;

Маснуоти маҷмуии иловагӣ – қисматҳои ивазшаванда ва \ ё таркибии молу мулк буда, алоҳида аз молу мулк дар шакли омода ба истифодабарӣ харидорӣ шудааст, ҳамзамон молу мулк тибқи таъминоти худ ҳам бо маснуоти маҷмуии иловагӣ, инчунин бе он истифода бурда мешавад;

1.6. **Фарсудагӣ** – фарсоиши молу мулк, ки бо коҳиши арзиши он дар натиҷаи аз даст додани хусусиятҳои физикии худ он (намуди зоҳирӣ, қувват ва ғайра) бо роҳи кӯҳнашавии физикӣ ҳангоми истифодаи ин объекти молу мулк алоқаманд аст

1.7. **Лимити ҷуброн (лимити масъулият)** – Ҳадди ниҳоии маблағи пардохти суғурта, ки дар доираи маблағи суғуртавӣ нисбат ба объектҳои ҷудогона ё гурӯҳи амвол барои як ҳодисаи суғуртавӣ ё маҷмӯи хама ҳодисаҳои суғуртавӣ муқаррар шудааст.

1.8. **Лимити пардохтҳои суғуртавӣ** – Шартномаи суғурта метавонад маҳдудиятро ба миқдори умумӣ ё маблағи умумии пардохтҳои суғуртавӣ, ки тибқи Шартномаи суғурта анҷом дода шудааст, муқаррар намояд.

1.9. **Метрополитен** – Намуди барқикунонидаи нақлиёти мусофиркаши шаҳрии ғайрикӯчагии (зеризаминӣ, рӯизаминӣ болоизаминӣ), ки ба он дохил мешавад: вестибӯлҳои рӯизаминӣ бо ҳудуди назди вестибӯл, вестибӯлҳои зеризаминӣ бо гузаргоҳҳои зерикӯчагӣ, эскалаторҳо, толорҳои миёнаҳаҷм ва платформаҳои истгоҳҳо, долонҳои даромадгоҳ, гузаргоҳҳои зеризаминӣ, истгоҳҳо, нақбҳои байниистгоҳӣ ва дигар нақбҳо ва майдонҳои кушода, шахтаҳои ҳавогузар, вагонҳои қатораҳо, майдончаҳои депо, заристгоҳҳои барқӣ.

1.10. **Воситаи нақлиёти механикӣ** – Воситаи нақлиёт, аз ҷумла воситаи нақлиёти хатсайрӣ, такси, мотоцикл, мопед, трактор ва мошини худрав, ки бо муҳаррик ба ҳаракат дароварда мешавад. Ҳамзамон, зери эҳтимоли мафҳуми «воситаи нақлиёти хатсайрӣ» воситаи нақлиёти истифодаи умум (автобус, троллейбус, трамвай), инчунин, воситаи нақлиёти таъиноти одамкашонӣ дар роҳҳо ва аз рӯи хатсайр ҳаракаткунанда бо ҷойҳои истгоҳҳои нишон додашуда ё дигар воситаи нақлиёте фаҳмида мешавад, ки кашонидани пулакии одамонро дар роҳҳо аз рӯи хатсайри муқарраргардида ё бе он амалӣ менамояд, ва дар истгоҳҳо бо хоҳиши мусофирон манъ мекунад.

1.11. **Ҷои ҷамъиятӣ** – ҳамон қисматҳои ҳама биноҳо, қитъаҳои замин, кучаҳо ё дигар ҷойҳои, ки барои аҳоли доимо, давра ба давра ё вақт ба вақт дастрасу кушода мебошанд. Аз он ҷумла ҳама гуна объекти тижоратӣ, хизматӣ, фарҳангӣ, таърихӣ, маданӣ, динӣ, давлатӣ, фароғатӣ, иртиҷоӣ, ё ба амсоли ҳамин объектҳо, ки барои аҳоли дастрасу кушодаанд, фаҳмида мешаванд. Ҷойҳои ҷамъиятӣ, ки бештар паҳн шудаанд, мағозаҳо, нуқтаҳои савдо, дискотека, клуб шабона, тарабхонаҳо, тарахонаҳои пивонушӣ, барҳои майнушӣ, барҳои пивонушӣ, қадаҳӣ, дигар ҷойҳои, ки хизматрасонию дар соҳаи савдо ва хуроки ҷамъиятӣ; ташкилоти фарҳангӣ, аз он ҷумла синамо, театрҳо, сиркҳо; ташкилотҳои тиббӣ \ муассисаҳои хифзи саломатӣ \ ташкилотҳои дигар, ки хизматрасонию тиббиро анҷом медиҳанд (масалан, беморхонаҳо ва поликлиникаҳо) агар Ҷоидагиранда ва \ ё хешованди наздикии Ҷоидагиранда дар он ҷо бо бистари ба стансионар шабонарӯз қарор надорад; ташкилотҳои кудакона ва маорифӣ (қлубҳои варзишӣ-аспсаворӣ, шохмотбозӣ ва қлубҳои дигар ва марказҳо), инчунин муассисаҳои таълимӣ (ё ташкилотҳои таълимӣ, ки дар шакли дигаргуни ташкилӣ-ҳуқуқӣ таъсиси дода шудаанд) новобаста аз шакли молиқӣ (боғчаҳои кудакона, мактабҳо, хона-интернати кудакона, мактабҳои кудакону наврасон), китобхонаҳо; ташкилотҳои тарбияи ҷисмонӣ-беҳдоштӣ (тандурустӣ) ва варзишӣ \ муассисаҳо (ҳавзҳои шиноварзӣ, майдончаи яхмолақбозӣ, маркази фитнес ва қлубҳо, толорҳои машққунӣ ва ғ.), майдонҳои варзишӣ, боғҳо, гулгаштҳо ва ғайраҳо;

1.12. **Объектҳои истиқоматӣ** – биноҳои, ки на камтар аз 5 утоқ доранд ва аз ҷониби ташкилотҳои шаклҳои гуногуни ташкилию ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ барои истиқомати муваққатии сайёҳон истифода мешаванд.

1.13. **Мӯҳлати суғурта** – Давраи амали хифзи суғуртавии (суғуртаи) муайяннамудаи Шартномаи суғурта.

1.14. **Суғурташаванда** – Шахси воқеие, ки дар Шартномаи суғурта яке аз тарафҳо буда, подоши суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ)-ро пардохт менамояд ва ҳуқуқ дорад аз рӯи қонун ё Шартнома ҳангоми фарорасии Ҳодисаи суғуртавӣ Пардохти суғуртавию гирад

1.15. **Пардохти суғуртавӣ (Чуброни суғуртавӣ)** – Маблағи пулие, ки онро Суғуртакунанда тибқи шартномаи суғурта ўҳдадор аст, ки ҳангоми ҳодисаи суғуртавӣ ба сифати чуброни суғурта пардохт намояд.

1.16. **Подоши суғуртавӣ (Ҳаққи суғуртавӣ)** – Маблағ барои суғурта, ки онро Суғурташаванда ўҳдадор аст ба Суғуртакунанда бо тартиб ва дар мӯҳлати муқаррарнамудаи Шартномаи суғурта пардохт намояд.

1.17. **Маблағи суғуртавӣ**– Маблағи пулии муайян намудаи Шартномаи суғурта, ки дар асоси он ҳаҷми подоши суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ) ва ҳаҷми пардохти суғуртавӣ ҳангоми фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ муқаррар карда мешавад.

1.18. **Полис-офертаи суғуртавӣ** – Ҳуҷҷате, ки мутобиқи шартҳои он, Суғуртакунанда ба Суғурташаванда бастанӣ Шартномаи суғуртаро пешниҳод менамояд ва он мувофиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият дароварда шудааст. Полис-офертаи суғуртавии ба имзорасида аз ҷониби Суғуртакунанда ба Суғурташаванда дода мешавад. Ҷараёни аксепти Суғурташаванда бо роҳи пардохт намудани подоши суғуртавӣ дар тартиб ва мӯҳлати муқарраршудаи Шартномаи суғурта (Полис-офертаи суғуртавӣ) амалӣ карда мешавад. Минбаъд дар Шартҳои Полис, Полис-офертаи суғурта, ҳамчунин Полиси суғурта ё Полис номида мешавад.

1.19. **Хавфи суғуртавӣ** – Ҳодисаи эҳтимолие, ки бо фарорасии он суғурта амалӣ карда мешавад.

1.20. **Ҳодисаи суғуртавӣ** – Воқеаи баамаломадаи бо Шартномаи суғурта пешбинишуда, ки бо фарорасии он ўҳдадорию Суғуртакунанда оид ба пардохти суғуртавӣ ба миён меояд.

1.21. **Суғуртакунанда** – Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Ташкилоти суғуртавии «БИМА» дорои иҷозатнома аз ҷониби мақомоти давлатии назорати суғуртавӣ додашуда барои амалӣ намудани суғурта

мебошад, ки бо шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ Шартномаҳои суғуртаи молу мулк мебандад. Шартномаҳои суғурта аз номи Суғуртакунанда аз ҷониби филиалҳо, намоёндагӣҳо, инчунин агентҳои ваколатдори суғурта ва брокерҳо (шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ) дар асоси шартномаҳои дахлдор ва / ё ваколатномаҳо метавонанд баста шаванд.

1.22. **Шахсони сеюм** – ҳама гуна шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ба истиснои Суғуртакунанда, Суғурташаванда, Фоидагиранда, аъзоёни оилаи Суғурташаванда (Фоидагиранда) мебошанд.

1.23. **Маркази хизматрасонии ваколатдор (Маркази хизматрасонӣ)** –Ташкилоти хизматрасонӣ, ки хизматрасониро оид ба дастгирӣ ва хизматрасонии мошинҳо, таҷҳизот ва дигар маҳсулотро, ки бо суғуртакунанда муносибатҳои шартномавӣ дорад, анҷом медиҳад ё ташкилоти дигари хизматрасониро, ки суғуртакунанда муайян кардааст.

1.24. **Аъзоёни оила** – ҳамсар\ зан, шавҳар, падару модар, шахсони дигаре, ки бо Суғурташаванда ва\ ё Фоидагиранда муносибати хусусии ғайри молу мулкӣ ва молу мулкӣ доранд, доништа мешаванд (дар як суроға якҷоя зиндагӣ мекунанд, хоҷагии умумиро пеш мебаранд, буҷаи умумӣ, ғизохурии якҷоя, истифодабарии умумии асбобу анҷоми рӯзгорро доранд, дар харидани он якҷоя иштирок мекунанд).

1.25. **IMEI (International Mobile Equipment Identifier)** – маълумоти ҳатмие мебошад, ки бо худ рақами 15 адад доштаро, ки барои ҳар як воситаи расман истехсолкардаи алоқаи мобилӣ (телефони мобилӣ) ягонаву нотакрор ё тибқи қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, шартномаҳои байналмилалӣ ва анъанаҳои (урфу одати) мубодилаи корӣ (тиҷоратӣ) рақами дигарро ифода медиҳад.

2. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

2.1. Шартҳои Полиси суғуртавии мазкур аз рӯи маҳсулоти суғуртавии «МобиХранитель» дар асоси Қоидаҳои маҷмӯии суғуртаи ихтиёрии молу ашё дар таҳрири бо Фармоиши Директори генералии ҶДММ «Ташкилоти суғуртавии «БИМА» № 4-О аз «13» июли соли 2019 (минбаъд номида мешавад «Шартҳои Полис») тартиб дода шудаанд. Шартҳои Полис қисми ҷудонашавандаи Шартномаи суғуртаи ихтиёрии молу ашё мебошад, ки онро Суғуртакунанда бо Суғурташаванда мебандад (минбаъд номида мешавад «Шартномаи суғурта» ё «Шартнома»).

2.2. Аз рӯи Шартномаи суғурта Суғуртакунанда ӯҳдадор мешавад, бар ивази пардохти пешбинӣ намудаи шартномаи суғурта (подоши суғуртавӣ) ҳангоми фарорасии воқеаи дар Шартномаи суғурта пешбининагардида (ҳодисаи суғуртавӣ) ба Суғурташаванда ё ба шахси дигаре, ки ба фоидаи у шартномаи суғурта баста шудааст (Фоидагиранда), зарарҳои дар натиҷаи ин ҳодиса расонидашударо дар доираи маблағи муайян намудаи шартномаи суғурта (маблағи суғуртавӣ) ҷуброн намояд (пардохти суғуртавиرو анҷом диҳад).

Шартномаи суғурта ба фоидаи соҳибмулк ё шахси дигаре, ки манфиати бо қонун ё дигар санади ҳуқуқӣ асоснок кардашударо дар нигоҳдории молу мулки суғурташуда дорад, баста мешавад. Шартномаи суғурта бе нишон додани ном ё номгӯи Фоидагиранда (суғурта “аз ҳисоби шахси лозимӣ”) баста шуда метавонад, дар баробари ин, ба Суғурташаванда полис барои пешкашкунанда супорида мешавад (мутобиқи мод. 1016 Кодекси граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон).

2.3. Ҳангоми бастанӣ Шартномаи суғурта бо шартҳои дар Шартҳои Полис пешбинишуда, шартҳои мазкур қисми ҷудонашавандаи Шартномаи суғурта ба ҳисоб рафта, барои Суғурташаванда ва Суғуртакунанда ҳатмӣ мегарданд. Суғурташаванда ва Суғуртакунанда ҳуқуқ доранд ҳама гуна иловаҳо, истисноҳо ва шарҳи Шартномаи суғуртаро, ки қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, мувофиқа намоёнд, аз матни Шартномаи суғурта муқаррароти алоҳидаи Шартҳои Полисро, ки ба Шартномаи суғуртаи мушаххас тааллуқ надоранд, бо манъ намудани он дар матни Шартномаи суғурта, хориҷ намоёнд.

2.4. Шартҳое, ки дар Шартҳои Полис ва дар матни Шартномаи суғурта дохил карда нашудаанд, барои Суғурташаванда (Фоидагиранда) ҳатмӣ мебошанд.

2.5. Шартномаи Суғурта аз Полиси суғурта (Полис-офертаи суғурта) ва Шартҳои Полиси суғурта иборат аст, ки ба онҳо бояд дар Полиси суғурта ишораи махсус карда шавад ва онҳо қисми ҷудонашавандаи Шартномаи суғурта мебошанд.

2.6. Суғуртакунанда ҳуқуқ надорад маълумоти дар натиҷаи фаъолияти кории худ гирифтаре оиди Суғурташаванда, Суғурташуда, Фоидагиранда, инчунин оиди ҳолати молумулкии ин шахсон ифшо

намоёд. Барои вайрон кардани сирри суғурта Суғуртақунанда вобаста ба шакли ҳуқуқҳои вайрон кардашуда ва хусусияти вайронкунӣ бо тартиби пешбиниамудаи муқаррароти қонунгузории амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

3. ОБЪЕКТИ СУҒУРТА

3.1. Объекти суғурта манфиатҳои бо қонунгузории амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифат надоштаи молумулкии Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) алоқаманд бо гум кардан (нобуд шудан), вайрон шудани молу мулки дар Шартномаи суғурта дарҷгардида мебошад.

Зери мафҳуми «талофи (нобудшавии)» молумулке, ки дар асоси Шартномаи суғурта, суғурта карда шудааст, нобудшавии бебозгашти он дар натиҷаи фарорасии ҳодисаи суғурта фаҳмида мешавад ва чунин паст гаштани хусусият сифатии он, ки дар натиҷаи фарорасии ҳодисаи суғурта ба вуқӯъ омадааст, вақте ки бо роҳи таъмир кардан барои истифодабарӣ тибқи таъиноти аввала корношоям ё анҷом додани чунин таъмир номатлуб аст, яъне арзиши гузаронидани таъмир аз арзиши молумулки талофот зиёд ё ба он баробар аст.

Тахти мафҳуми «нобудшавии» молумулке, ки дар асоси Шартномаи суғурта суғурта карда шудааст, чунин паст гаштани хусусият сифатии он, ки дар натиҷаи фарорасии ҳодисаи суғурта ба вуқӯъ омадааст, вақте ки бо роҳи таъмир кардан барои истифодабарӣ тибқи таъиноти аввала корношоям мегардад, фаҳмида мешавад.

Мафҳуми «тасарруфи» молумулке, ки дар асоси Шартномаи суғурта, суғурта карда шудааст ёфта гирифта (аз байн рафтани) тамоми молу мулк ё ҷузъҳои алоҳидаи он дар натиҷаи амалҳои ғайриқонунии шахсони сеюмро ифода медиҳад.

3.2. Аз рӯи шартномаҳои суғурта, ки дар асоси Шартҳои полис баста мешаванд, молу мулки қаблан истифоданашуда (нав) қабул карда мешавад. Дар баробари ин, инчунин техникаи дар давоми 30 рӯз пеш аз санаи эътибор пайдо кардани Шартномаи суғурта харидорӣ кардашуда суғурта карда мешавад. Ҳамзамон, арзиши воқеии (суғуртавии) молу мулк баробар ба арзиши он дар санаи бастани Шартномаи суғурта мувофиқи маълумоти аз ҷониби Суғурташаванда пешниҳодшуда, дар асоси нархҳои молу мулк тибқи рӯйхати нархҳо, расидҳои молӣ, расиди хазинавӣ, ҳисоб ва / ё дигар, аз ҷумла, вале маҳдуд намешавад: ҳуччати пардохт, ки мутобиқи қонунгузории амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия карда мешавад, муқаррар карда мешавад.

3.3. Мутобиқи Шартҳои Полис «Техникаи мобилӣ (портативӣ)» – телефонҳои мобилӣ, техникаи аудио-, видео-, радиоэлектронӣ ва дигар техникаи амсоли онҳо, ба истиснои молу мулки дар б.0 ва 3.4 Шартҳои Полис нишон додашуда суғурта карда мешавад.

Техникаи мобилӣ (портативӣ) – гуруҳи алоҳидаи молу мулк буда, бо сабаби хусусиятҳои хос ва характери истифодабарии он дар сурати мавҷуд набудани воситаҳои махсус, аз он ҷумла воситаи ҳаракаткунӣ шахси истифодабаранда метавонад онро озодона интиқол диҳад.

3.4. Суғурта карда намешаванд:

3.4.1. Молумулке, ки ҷисман фарсудагии он 50 ва зиёда аз он фоизро ташкил медиҳад;

3.4.2. Молу мулке, ки бояд дар асоси супориши мақомотҳои давлатӣ гирифта, мусодира, кашида гирифта, ҳабс ё несту нобуд карда шавад;

3.4.3. Молумулке, ки арзиши аслии он муайян карда намешавад, аз он ҷумла молумулки худсохти хонагӣ;

3.4.4. Молумулке, ки муҳлати истифодабарии он дар лаҳзаи бастани Шартномаи суғурта аз меъёри муқаррарнамудаи Шартҳои полиси суғурта барзиёд аст.

3.5. Амали Шартномаи суғурта ба масолеҳи хароҷотӣ ва маснуоти маҷмӯӣ иловагӣ паҳн намегардад.

3.6. Агар муқаррар карда шавад, ки Шартномаи суғурта нисбати молумулки дар б.3.4. Шартҳои Полис зикргардида, аз он ҷумла бинобар ҳангоми бастани Шартномаи суғурта аз ҷониби Суғурташаванда пешниҳод намудани маълумоти бардурӯғ, баста шудааст, он гоҳ Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад талаб намоёд, ки чунин Шартномаи суғурта беэътибор доништа шавад.

4. ҲУДУДИ СУҒУРТА

4.1. Ҳудуди суғурта аз рӯи Шартномаҳои суғурта, ки дар асоси Шартҳои Полис баста шудаанд, маҳалли ҷойгиршавии молу мулки суғурташуда дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф карда мешавад.

4.2. Илова ба ҳудуди суғурта, ки дар б.4.1. Шартҳои Полис нишон дода шудааст, аз рӯи хавфҳои дар **б.Ошибка! Источник ссылки не найден..-Ошибка! Источник ссылки не найден., Ошибка! Источник ссылки не найден..**(с) ва **Ошибка! Источник ссылки не найден..** Шартҳои Полис нишон дода шудааст, ҳудуди суғурта тамоми ҷаҳон, ба истиснои минтақаҳои низоҳои ҷангӣ мебошад.

5. ҲОДИСАИ СУҒУРТАВӢ. ҲАҶМИ ФАРОГИРИИ СУҒУРТА

5.1. Ҳодисаи суғуртавӣ аз рӯи Шартномаи суғурта, ки дар асоси Шартҳои Полис баста шудааст, гум кардан (нобуд шудан) ё вайроншавии молу мулки дар Шартномаи суғурта номбаршуда дар натиҷаи фарорасии ҳодисаҳои зерин мебошад, ки дар давраи амали Шартномаи суғурта ба вуқӯъ пайваستاанд:

5.1.1. Сӯхтор

Зери мафҳуми «сӯхтор» сузиши беназорате, ки бинобар сабабҳои объективӣ берун аз ҷойҳои махсус барои оташ задану нигоҳ доштани он таъин кардашуда ба вуқӯъ омадааст, ё аз ҳудуди ин ҷойҳо баромада, мустақиман паҳн шуда зарари моддӣ расонидааст фаҳмида мешавад.

Суғуртакунанда ба Суғурташаванда (Фоидагиранда) зараре, ки дар натиҷаи таъсири бевоситаи оташ, дуд, маҳсулоти оташангез, газҳои тафсон, ҳарорати баланд ва воситаи оташхомушкунӣ, ки барои пешгирии паҳншавии минбаъда ва хомуш кардани сӯхтор (об, каф ва ғ.). истифода бурда мешаванд, ба вучуд омадааст, ҷуброн мекунад.

Сӯхтори молумулки Суғурташуда, ки ба талофи (нобудшавии) он овардааст новобаста аз сабабҳои ба вучуд омаданаш ба талофи (нобудшавии) молумулки суғурташуда дар натиҷаи сӯхтор баробар карда мешавад, агар дигар шарт бо Шартномаи суғурта ва \ ё Шартҳои полисии суғурта пешбинӣ нашуда бошад. Ҳамзамон, таҳти мафҳуми сӯхтор алангаи ногаҳонии (сӯхтори ошкоро, оташ) маснуоти стандартӣ ва \ ё маҷмӯи иловагӣ, қисмҳои молу мулк фаҳмида мешавад, ки дар натиҷаи он маснуоти стандартии маҷмӯи иловагӣ, қисматҳо, қисмҳои тайёр ё ҳуди молу мулк вайрон ё несту нобуд мегарданд. Ҳамзамон, сузиш ё аз қор баромадан (қорношоям гардидани) маснуоти маҷмӯи иловагӣ, қисматҳо ва \ ё қисмҳои тайёр новобаста аз сабабҳо ба вучуд омадашон, агар дигар шарт бо Шартномаи суғурта ва \ ё Шартҳои полисии суғурта пешбинӣ нашуда бошад, ҳодисаи суғуртавӣ эътироф карда намешавад.

5.1.2. Таркиш

Таҳти мафҳуми «таркиш» чараёни босуръати табодили физикӣ ва кимиёвӣ мавод, ки якҷоя бо қори харобкунандаи газҳо ё буғҳои васеъкунанда ба вучуд омада, бо озод шудани иқтидори қалони неру дар ҳаҷми маҳдудкардашуда дар фосилаи кутохтарини вақт ҳамроҳ шуда, дар натиҷаи он дар гирду атроф мавҷи зарбазананда пайдо шуда паҳн мешавад, ки ба оқибатҳои валангорӣ оварда мерасонад.

Суғуртакунанда ба Суғурташаванда (Фоидагиранда) зараре, ки дар натиҷаи таъсири оташ, газҳо ё буғҳои васеъкунанда, ки бо мавҷи зарбазананда паҳн мешавад ва предметҳо \ объектҳо такон медиҳад ба вучуд омадааст, ҷуброн мекунад. Суғуртакунанда инчунин зараре, ки дар натиҷаи андешидани чораҳои зарурӣ бо мақсади қатъ ё пешгирӣ кардани таъсири оқибати таркиш (масалан, тағбиқи чораҳои сӯхторхомушкунӣ) ба молумулки суғурташуда пардохт мекунад.

5.1.3. Зери об мондан

Мафҳуми «зери об мондан» маънои таъсири об ё дигар моеъ дорад, ки аз сохторҳои обгузар, канализатсия, гармкунӣ ва ҳунуккунӣ мечакад, инчунин дар натиҷаи обреза аз биноҳои ҳамсоя ё ҳангоми гузаронидани амалиётҳои асоснок марбут ба сӯхторхомушкунӣ ба вучуд меояд.

Суғуртакунанда ба Суғурташаванда (Фоидагиранда) зараре, ки дар оқибати зери об мондан бардоштааст, мепардозад, дар сурате агар он дар натиҷаи ногаҳон хомуш гардидани сохторҳои обгузар, канализатсия, гармкунӣ ё сӯхторхомушкунӣ, инчунин таҷҳизоти техникаи ба онҳо васлкардашуда; вайрон гардидани сохтор мазкур ва таҷҳизот бинобар таъсири ҳарорати пасту баланд; рехтани об ва \ ё моеъи дигар аз биноҳои ҳамсоя (аз он ҷумла дар натиҷаи тағбиқи чораҳои сӯхторхомушкунӣ); ба қор даромадани сохторҳои зидди сӯхтор, ки васл кардани он зарурат надошт, ба вучуд омадааст, ҷуброн мекунад.

5.1.4. Офатҳои табиӣ

Таҳти мафҳуми «офатҳои табиӣ» ҳодисаи хавфноки табиӣ ё ҷараёни пайдоиши геофизикӣ, ҷуғрофӣ, гидрогеологӣ, фазои ҳаво, метеорологӣ ва пайдоиши дигаре фаҳмида мешаванд, ки вазъи ғайриоддиро ба вуқӯ оварда, хусусияти ногаҳон вайрон ва несту нобуд сохтани арзишҳои моддиро доранд.

Суғуртақунанда ба Суғурташаванда (Фоидагиранда) зараре, ки бинобар вайрон ва несту нобуд сохтани молумулки суғурташуда дар натиҷаи ҳаракати қувва ва офатҳои табиӣ ба вуҷуд омадааст, мепардозад, аз он ҷумла:

- а) бурон, тундбод, туфон, гирдбод ва дигар ҳаракати массаи ҳавоӣ бо суръати зиёда аз 16 м\сония (ҳазамон суръати шамоли бояд бо маълумотномаи мақомоти салоҳиятдор тасдиқ карда шавад);
- б) обхезӣ, туғёни об, дамиши дарё, (зараре, ки дар натиҷаи таъсири об ё ях ба молумулки суғурташуда, ки бо баланд шудани сатҳи обҳои зеризаминӣ, обшавии бошиддати барф, борони сел, шикасти сунӣ ва табиӣ банди об ба минтақаи мазкур ғайриоддӣ мебошад, ҷуброн карда мешавад);
- в) лағжиш ё фуруравиҳои хок, ярҷ, резиши хок (ҳама гуна лағжиши ғайриҷашмдошти хок, ки ба нобуд ё вайрон шудани молумулки суғурташуда оварда расонидааст);
- г) сел, тарма, афтидани санҷо;
- д) таъсири айёс (зараре, ки дар натиҷаи вайронкунии механикӣ ҷузъҳои молумулки суғурташуда аз таъсири ҳарорати пасти ҳавоӣ берун ба вуҷуд омадааст ва аҳамияти он берун аз доираи ҳисобии молумулки суғурташуда қарор дошта, аз аҳамияти миёнаи чандинсола барои минтақаи мазкур, ки дар он ҷо молумулки суғурташуда ҷойгир карда шудааст барзиёд мебошад, ҷуброн карда мешавад);
- е) давомнокии миқдори бориш, пастишавии ногаҳонии ҳарорат ва дигар падидаҳои табиӣ дорои хусусияти хавфнок ва барои минтақаи мазкуре, ки дар он ҷо молумулки суғурташуда ҷойгир карда шудааст ғайриҷашмдошт мебошад;
- ж) сунами (зараре, ки аз таъсири мавҷҳои дорои хусусияти офатовар асосан дар натиҷаи лағжиши қитъаҳои дарози қабри баҳр мавриди заминҷунбии зеробӣ ва соҳилӣ ба боло ё поён ба вуҷуд меоянд, ҷуброн карда мешавад);
- з) заминҷунбӣ (зараре, ки аз таъсири тақони зеризамин ва ҷунбиши қабати болои замин дар натиҷаи ногаҳон аз ҷои худ бечошавӣ ва ё кафидани қишри замин ё мантияи болои Замин ба вуҷуд меоянд, ҷуброн карда мешавад);
- и) оташфишонии вулқон (зараре, ки дар натиҷаи фаъолияти фаъоли вулқон, вақте ки ба замин чинҳои тафсонӣ, оташину, саҳту, моеъӣ ва газӣ, ки ҳангоми оташфишонӣ аз танураи вулқон ба ҳар тараф мепартояд ва тафтаи сузонро мебарорад, ба вуҷуд меоянд, ҷуброн карда мешавад);
- к) зарбаи раду-барқ, аз он ҷумла ҳаракатҳои, ки ба барҳам додани оқибати он равона шудааст (зараре, ки дар натиҷаи зарбаи барқ, ки ҳангоми он заряди барқ аз миёни ҷузъҳои молумулки суғурташуда мегузарад, таъсири ҳароратӣ, механикӣ ё электрикӣ (шиддати баланди ҳаво) мерасонад ё таъсири дуҷумдараҷаи зарбаи барқ, ки бо расонидани иқтидори бошиддати электрикӣ бо шарорабарории оташ ба вуҷуд меоянд, ҷуброн карда мешавад). Агар ҳолати дигар бо Шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад, нисбати молумулки суғурташуда (ё қисматҳои он), ки дар натиҷаи зарбаи барқ зарар бардоштааст, танҳо зараре, ки дар натиҷаи расидани барқ ба молумулки суғурташуда ба вуҷуд омадааст, ҷуброн карда мешавад).

Ҳангоми фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ дар натиҷаи «Офати табиӣ», Суғуртақунанда ба Суғурташаванда (Фоидагиранда) зараре, ки дар натиҷаи сухтори бо ҳаракати қувваҳои табиӣ ва таъсири бевоситаи оташ, дуд, масолеҳи оташангез, газҳои тафсонӣ, ҳарорати баланд ва воситаҳои оташхомушкунӣ, ки барои пешгирии паҳншавии минбаъда ва хомуш кардани сухтор (об, каф ва ғ.) истифода бурда мешаванд, ба вуҷуд омадааст, ҷуброн мекунад.

5.1.5. Ҷиноят ба муқобили моликият

Суғуртақунанда ба Суғурташаванда (Фоидагиранда) зараре, ки бинобар гум, вайрон ё тасарруф гардидани молумулки суғурташуда дар натиҷаи кушиши содир намудан ё аз ҷониби шахсони сеюм содир кардани ҳаракатҳои ғайриҳуқуқӣ бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгарии ҷиноятӣ ё маъмурий пешбинӣшуда, ба вуҷуд омадааст, ҷуброн мекунад, аз он ҷумла:

а) гум кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои алоҳидаи он дар натиҷаи «дуздӣ» (тибқи мафҳуми дар қонунгузорию ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шарҳ дода шуда) бо моддаи 244 Қодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон банду баст карда мешавад;

б) гум кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои алоҳидаи он дар натиҷаи «ғоратгарӣ» (тибқи мафҳуми дар қонунгузорию ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шарҳ дода шуда) бо моддаи 248 Қодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон банду баст карда мешавад;

в) гум кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои алоҳидаи он дар натиҷаи «роҳзанӣ» (тибқи мафҳуми дар қонунгузорию ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шарҳ дода шуда) бо моддаи 249 Қодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон банду баст карда мешавад;

г) гум кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои алоҳидаи он дар натиҷаи «қасдан несту нобуд ё вайрон кардани молу мулки суғурташуда ё қисматҳои алоҳидаи он аз ҷониби шахсони сеюм» (тибқи мафҳуми дар қонунгузорию ҷиноятии ва 1-и маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон шарҳ дода шуда) бо моддаи 255 Қодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон банду баст карда мешавад.

д) Аз рӯи ҳодисаи суғуртавии «Ҷиноятҳо ба муқобили моликият» низ бояд зараре, ки ба молумулки суғурташуда дар натиҷаи акти террористӣ расонида шудааст (тибқи мафҳуми дар қонунгузорию ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шарҳ дода шуда), ҷуброн карда шавад.

5.1.6. Ҳаракатҳои дигари ғайриҳуқуқии шахсони сеюм

Суғуртакунанда ба Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) зараре, ки бинобар гум, вайрон ё тасарруф гардидани молумулки суғурташуда дар натиҷаи кушиши содир намудан, ё аз ҷониби шахсони сеюм содир кардани ҳаракатҳои ғайриҳуқуқӣ, ба вучуд омадааст, ҷуброн мекунад, аз он ҷумла:

а) гум кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои алоҳидаи он дар натиҷаи «авбошӣ» (тибқи мафҳуми дар қонунгузорию ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шарҳ дода шуда) бо моддаи 237 Қодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон банду баст карда мешавад;

б) гум кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои алоҳидаи он дар натиҷаи «майда авбошӣ» (тибқи мафҳуми дар қонунгузорию маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон шарҳ дода шуда) бо моддаи 460 Қодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон банду баст карда мешавад;

с) гум кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои алоҳидаи он дар натиҷаи «ҳаракатҳои дигари ғайриҳуқуқии шахсони сеюм». Зери мафҳуми «ҳаракатҳои дигари ғайриҳуқуқии шахсони сеюм» ҳаракатҳои қасдона ё аз беэҳтиётӣ ё беҳаракатии шахсони дигар ба истиснои Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) содиршуда, ки берун аз қаламравӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷой дошта вайронкунии қонунҳои давлати хориҷӣ, ки дар ҳудуди он ҳодиса рух додааст ва дорои таркиби ҷинояти бо меъёрҳои ҳуқуқи хориҷӣ пешбинишударо ифода медиҳанд ва нисбати Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) зарарро бинобар гум (несту нобуд) ё вайрон шудани молумулки суғурташуда ба миён меоваранд, дониста мешавад. Ҳол он ки фарорасии чунин ҳодиса бояд бо ҳуҷҷатҳое, ки аз ҷониби мақомотҳои салоҳдиди давлати хориҷӣ, ки дар ҳудуди он ҳодиса рух додааст, дода шудааст, тасдиқ карда шавад.

5.1.7. Пасту баланд шудани қувваи барқ, барзиёдии шабака ва зарбаи барқ

Суғуртакунанда ба Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) зараре, ки дар натиҷаи пасту баланд шудани қувваи барқ ва барзиёдии шабака, инчунин аз таъсири зарбаи барқ, ки бо расидани бевосита ба молумулки суғурташуда ба вучуд омадааст, ҷуброн мекунад.

5.2. Ҳодисаҳои суғуртавӣ намебошанд:

5.2.1. Воқеаҳои дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** Шартҳои Полис нишон додашуда ва а ба вуқӯъ омада дар натиҷаи:

а) фарсудагии ҷисмонии объектҳои суғурта, вайронкунии мӯҳлатҳои меъёрии истифодабарии онҳо;

б) истифодабарии молу мулки суғурташуда барои мақсадҳое, ки ба таъиноташон мувофиқ нестанд, агар чунин истифодабарӣ сабаби нобуд шудан ё вайрон шудани молу мулки суғурташуда гардида бошад;

в) ҳолатҳое, ки бо ўҳдадорихои кафолатии фурушанда (истехсолкунанда)-и молу мулки суғурташуда фаро гирифта шудаанд;

г) ба объект, сохтмон ё манзили истиқомат, ки дар он ҷо молумулки суғурташуда ҷойгир аст ворид гардидани борон, барф, жола, об ё моеъи дигар ба воситаи тирезаю дарҳои кушода, бом, дарзҳои лавҳаҳои ҷубин, лоджияҳо, балконҳо, долонҳо, суроҳҳои дигар, ки бо лоиҳа пешбинӣ нашудааст (ба истиснои ҳолате, вақте ки чунин воридшавӣ новобаст аз гуноҳи Суғурташаванда (Фоидагиранда) ё дар натиҷаи фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ ба вучуд омадааст;

д) аз тарафи Суғурташаванда (Фоидагиранда) вайрон кардани қоидаҳои нигоҳдорӣ ва ҷойгиркунии моеъи оташангез ва сузишворӣ ва моддаҳои тарканда, агар вайронкуниҳои роҳдодашуда сабаби гум ё вайроншавии молу мулк гардида бошанд;

е) аз тарафи Суғурташаванда (Фоидагиранда) вайрон кардани шартҳои зидди сухтор ё амнияти бехатарӣ;

ж) аз тарафи Суғурташаванда (Фоидагиранда) вайронкунии шартҳои нигоҳдорӣ, истифодабарӣ ва хизматрасонии молу мулк ва инчунин, мӯҳлатҳои истифодабарии он, қоидаи истифода ва шартҳои истифодабарӣ;

з) гум шудани молумулки суғурташуда, яъне қатъ гардидани соҳибӣ \ истифодабарӣ \ ихтиёрдорӣ он бинобар хунукназарӣ ва мавҷуд набудани таасурот дар бораи мавқеи ҷойгиршавии молу мулк;

и) вайроншавӣ аз оташ дар натиҷаи таъсири мақсадноки оташу гармии фоидабахш (корӣ), ки барои гузаронидани коркарди термикӣ, тафсондан, пухтан, ҷушондан, хушккун, дарзмол кардан ба ҳамин гуна мақсадҳо ба вучуд омадааст;

к) вайроншавӣ аз таъсири об ё моеъи дигар дар натиҷаи тоза кардани бино ё ногаҳон васлкунии сохторҳои зидди сухтор дар рафти гузаронидани таъмир ё аз нав сохтани биною иншоотҳо; корҳои монтажӣ, демонтажӣ, таъмир ё тағйир додани соҳти ҳуди сохторҳои зидди сухтор;

л) аланга гирифтани (об шудан, дуд кардан) асбобҳои барқӣ ва \ ё дигар хати симҳои барқӣ бинобар ба вуқӯъ омадани расиши кутӯхи барқи, ки дар натиҷаи сарбории нисбатан аз таъиноти баландатарини пешбинишуда барзиёд ва бо айби Суғурташаванда (Фоидагиранда) ба вучуд омадааст, аз он ҷумла тоб додану қад кардани симҳои барқ, вайрон кардани изолятсия, хати сими пинҳонӣ ва ғ.;

м) фарсудагӣ, зангзанӣ, оксидшавии молумулки суғурташуда дар натиҷаи истифода набурдани он ё таъсири шароити оддии обу ҳаво;

н) норасогихҳои дарунӣ (техникӣ), шикастани молумулки суғурташуда, ки дар ҷараёни истифодабарии он ба вучуд омадааст;

о) намнокӣ дар дохили манзил, иморат (замбурӯғ, мағор ва ғайра), дамидан, пӯсидан, агар он натиҷаи ҳодисаи суғуртавӣ набошад;

п) вайроншавии молу мулки суғурташуда дар натиҷаи таъсири ҳайвонҳо, ҳашаротҳо ва ҳояндаҳо;

р) амалҳои барқасдонаи ҳешованди наздики Суғурташаванда (Фоидагиранда) ҳангоми фарорасии ҳодисаи суғурта қобили амалбуда ё расонидани зарар бо амалҳои ӯ, ки мақомоти салоҳиятдор ё суд ҳамчун ҷинояти қасдан ё ҳуқуқвайронкунии маъмури муайян кардаанд.

5.2.2. аз рӯи таваккалҳои суғуртавии «ҷиноят ба муқобили моликият» (б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** Шартҳои Полис) ва «дигар амалҳои ғайриқонунии шахсони сеюм» (б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** Шартҳои Полис) илова ба б.5.2.1. Шартҳои Полис – ҳодисаҳое, ки бевосита ё бавосита дар натиҷаи чунин воқеаҳо ба миён омадаанд:

а) «дуздӣ» (чи тавре, ки он дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** қисми а) Шартҳои Полис ифода гардидааст), вақте ки чунин ҳодиса дар ҷараёни (давраи) истифодабарии молумулки суғурташуда аз тарафи шахсе, ки аз Фоидагиранда фарқ мекунад, ба вучуд омадааст;

б) «дуздӣ» (чи тавре, ки ин мафҳум дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** қисми а) Шартҳои Полис ифода гардидааст), ҳодисаи дар метрополитен, нақлиёти роҳи оҳан, дар воситаи нақлиёти механикӣ ва инчунин, ҳангоми ба он савор шудан ва аз он фаромадан;

в) «дуздӣ», «барқасдона несту нобуд ё вайрон кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои он аз ҷониби шахсони сеюм» ё « дигар ҳаракатҳои ғайриҳуқуқии шахсони сеюм» (чи тавре, ки ин мафҳумҳо дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** қисмҳои а) ва **Ошибка! Источник ссылки не на**

йден. ва дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** қисми 0 Шартҳои Полис ифода гардидааст), вақте ки ҷойи содир гардидани кирдори ғайриҳуқуқӣ муайян карда нашудааст ё имконияти муқаррар кардани он вучуд надоштааст;

г) «дуздӣ», «барқасдона несту нобуд ё вайрон кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои он аз ҷониби шахсони сеюм» ё « дигар ҳаракатҳои ғайриҳуқуқии шахсони сеюм» (чи тавре, ки ин мафҳумҳо дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** қисмҳои а) ва **Ошибка! Источник ссылки не найден.** ва дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** қисми 0 Шартҳои полис ифода гардидаанд), «дуздӣ», «барқасдона несту нобуд ё вайрон кардани молумулки суғурташуда ё қисматҳои он аз ҷониби шахсони сеюм» ё « дигар ҳаракатҳои ғайриҳуқуқии шахсони сеюм» вақте ки чунин ҳодиса дар ҷараёни (даврани) ба вучуд омадааст, ки молумулки суғурташуда беназорат (берун аз дастрасӣ ва \ ё дидани он аз тарафи Фоидагиранда) дар метрополитен, нақлиёти роҳи оҳан, воситаи нақлиёти механикӣ; ҷойи ҷамъиятӣ монда шудааст, аз он ҷумла ҳангоми супурдани молумулки суғурташуда ба гардероб ё дигар ҷойи алоҳидаи нигоҳдорӣ, дар қисмати либос, сумка, борхалта/чомадон мавриди рафтани ба ҷойҳои ҷамъиятӣ;

д) «ғоратгарӣ», «роҳзанӣ», «авбошӣ» ё «майда авбошӣ» (чи тавре, ки ин мафҳумҳо дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** қисмҳои **Ошибка! Источник ссылки не найден.** ва **Ошибка! Источник ссылки не найден.** ва дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** қисмҳои **Ошибка! Источник ссылки не найден.** ва **Ошибка! Источник ссылки не найден.** Шартҳои Полис ифода ёфтаанд), вақте, ки ҳамла / чунин амал аз тарафи шахсе, ки аз Фоидагиранда фарқ мекунад, ба вучуд омадааст.

5.3. Ҳодисаҳои дар б.5.2.2. Шартҳои Полис нишон додашуда истисно намебошанд:

– вақте, ки молу мулк дар ҷевони оҳанин ё дигар воситаи ба шикастан ва \ ё сухтор устувор, ки барои нигоҳдории арзишҳои қимматбаҳои шахсони воқеӣ ва \ ё ҳуқуқӣ таъин шудааст (аз ҷумла ҷевони бонкии фардӣ, (қисми ҷевон, ҷойи ҷудокардашудаи он), камераҳои нигоҳдории ташкилотҳои нақлиётӣ \ дар Истоҳи роҳи оҳанҳо (агар онҳо бо қулф ва дигар воситаи амният аз дастрасии \ воридшавии озодона ҳифз шудаанд), ҷевонҳои фардӣ дар утокҳои либоскашӣ дар ҷойҳои ҷамъиятӣ (агар онҳо бо қулф ва дигар воситаҳои амният аз дастрасии \ воридшавии озодона ҳифз шудааст) мебошад;

– вақте, ки ҳодиса дар бинои меҳмонхона \ ташкилоти дигаре, ки хизматрасонии меҳмонхона \ дигар воситаи ҷойгируниро ба амал мебарорад ва инчунин дар осоишгоҳ, хонаи истироҳат, пансионат, рӯй додааст;

– вақте, ки ҳодиса дар ташкилотҳои тиббӣ/муассисаҳои ҳифзи саломатӣ \ ташкилотҳои дигаре, ки хизматрасонии тиббиро ба амал мебароранд, рӯй додааст ва дар он ҷо Фоидагирада ва \ ё хешованди наздики Фоидагиранда шабонарӯз қарор дорад (табобати статисонарӣ);

– Мувофиқи Шартҳои полис, даромадҳои бадаст наовардаи Суғурташаванда (Фоидгиранда), ки ӯ дар шароити муқаррарии гардиши шаҳравандӣ метавонист ба даст оварад, агар ҳуқуқи ӯ вайрон нашуда бошад (фоидаи аз даст рафта) ҷуброн карда намешавад.

6. МАБЛАҒИ СУҒУРТАВӢ ВА ПОДОШИ СУҒУРТАВӢ

6.1. Страховая сумма устанавливается по согласованию Страхователя и Страховщика и Маблағи суғуртавӣ дар асоси ризоияти Суғуртакунанда ва Суғурташаванда сурат мегирад, ва набояд аз арзиши аслии (суғуртавии) объекти суғурта ва мавқеи ҷойгиршавии он дар рӯзи бастании Шартномаи суғурта барзиёд бошад.

6.2. Арзиши аслии (суғуртавии) объекти суғурта ба тариқи зайл муайян карда мешавад:

6.2.1. дар асоси арзиши бо ҳуҷҷат тасдиқ гардидаи мол (нарх тибқи рӯйхати нархҳо, расиди молӣ, ҳисобнома ё дигар ҳуҷҷати пардохт, ки мутобиқи қонунгузории амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиб дода шудааст);

6.2.2. дар асоси арзише, ки Суғурташаванда изҳор намудааст (арзиши молу мулк дар лаҳзаи харидорӣ намудани он). Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад молумулки ба суғурта мавриди азназаргузаронӣ қарор диҳад, дар ҳолатҳои зарурӣ ташхис барои муайян кардани арзиши аслии он таъин намояд. Дар сурате, агар то баста шудани Шартномаи суғурта Суғуртакунанда ҳуқуқи худро оид ба нархгузории молумулки ба суғурта қабулшаванда истифода набарад, он гоҳ у ҳуқуқ дорад арзиши суғуртавии

молумулки ба суғурта қабулшударо танҳо дар ҳолати аз ҷониби Суғурташаванда ба гумроҳӣ доштани у бобати арзиши мазкур мавриди баҳс диҳад.

6.3. Қоидаҳои мутаносибан ҷуброн кардани зарар ҳангоми суғурта ба маблағи камтар аз арзиши суғурта татбиқ намегарданд. Пардохти суғурта дар ҳаҷми зарари расонидашуда (мутобиқи қисми 9 Шартҳои Полис ҳисобида) ба Суғурташаванда (Ҷоидагиранда), вале дар доираи маблағи суғуртавӣ (ҳадди масъулияти Суғуртақунанда) анҷом дода мешавад.

6.4. Агар маблағи суғуртавӣ, ки бо Шартномаи суғурта муқаррар карда шудааст дар қисми суғуртақунии молумулки манқул аз арзиши аслии суғурта барзиёд бошад, он гоҳ Шартномаи суғурта дар қисми маблағи суғуртавӣ, ки аз арзиши аслии суғурта барзиёд мебошад, ночиз доништа шуда, дар ин ҳолат изофаи пардохташудаи мукофоти суғуртавӣ баргардонидани намешавад.

6.5. Маблағи суғуртавӣ дар Шартномаи суғурта бо созиши тарафҳо муқаррар мегардад ва он ба 3.000,00 (се ҳазор) сомонӣ баробар аст, ки ҳадди ниҳоии масъулияти Суғуртақунандаро ҳангоми фарорасии ҳодисаҳои суғуртавӣ ташкил медиҳад.

6.6. Подоши суғуртавӣ аз рӯи Шартномаи суғурта 150.00 (яксаду панҷоҳ) сомониро ташкил медиҳад ва аз ҷониби Суғурташаванда якҷақтаина бо як пардохт барои тамоми давраи суғурта, бо пули нақд ё бо пардохти ғайринақдӣ дар мушаххасоти бонкии Суғуртақунанда, ки дар Шартномаи суғурта нишон дода шудааст, пардохт карда мешавад.

7. ШАРТНОМАИ СУҒУРТА: ТАРТИБИ БАСТАН, ИҶРО ВА ҚАТЪ ГАРДИДАНИ ОН

7.1. Шартнома дар асоси аризаи шифоҳии Суғурташаванда байни Суғуртақунанда ва Суғурташаванда нисбат ба Суғурташуда бо роҳи аксепти Суғурташаванда ба Полис-офертаи суғурта, ки аз тарафи Суғуртақунанда ба имзо расида, ба Суғурташаванда дода шудааст, баста мешавад. Аксепти Суғурташаванда бо роҳи пардохти подоши суғуртавӣ (ҳаққи суғуртавӣ) бо тартиб ва муҳлати дар Шартномаи суғурта (Полис-офертаи суғуртавӣ) муайянгардида, сурат мегирад.

7.2. Тарафҳои Шартнома бо он розианд, ки ҳангоми ба имзо расонидани Шартномаи суғурта (Полис-офертаи суғуртавӣ), замимаҳои он, созишномаҳои иловагӣ ва ҳуҷҷатҳои дигар, ки ба Шартномаи суғурта дахл доранд, Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад инъикоси факсималии (бо ёрии воситаҳои нусхабардории электронӣ) муҳри Суғуртақунанда ва имзои шахси ваколатдори аз номи Суғуртақунанда имзоқунандаи Шартномаи суғуртавино (Полис-офертаи суғуртавӣ) истифода барад.

7.3. Шартномаи суғурта ба муҳлати 1 сол баста шуда метавонад.

7.4. Санаи бастани Полиси мазкур санаи фаългардонӣ мебошад.

7.5. Суғурташаванда дар давоми 14 (чордаҳ) рӯз аз санаи пардохти подоши суғуртавӣ ҳуқуқ дорад:

7.5.1. бо шартҳои суғуртақуни розӣ шавад ва мустақилона бо яке аз роҳҳои пур кардани маълумоти зарурӣ оид ба Суғурташаванда ва Суғурташуда дар сомонии Суғуртақунанда www.bima.tj ё ба воситаи телефон ба рақами (+992) 44-601-11-02 занг зада, фаългардониро амалӣ намояд;

7.5.2. аз бастани шартномаи суғурта даст кашад ва маблағи подоши пардохташро боспас гирад. Баргардонидани подоши суғуртавӣ аз тарафи Суғуртақунанда ҳангоми аз тарафи Мизоҷ пешниҳод намудани Полис ва ҳуҷҷат, ки пардохти подоши суғуртавино тасдиқ мекунад, сурат мегирад.

7.6. Дар ҳолате, ки агар Мизоҷ аз ҳуқуққояш, ки дар банди 7.5.1. ё 7.5.2. Шартҳои Полис пешбинӣ шудааст, истифода набарад, Шартномаи суғурта ба таври автоматӣ дар соати 00, 00 дақиқаи рузи 15 (понздаҳ)ум пас аз санаи пардохти подоши суғуртавӣ фаъл гардонидани намешавад. Суғурташаванда ва Суғурташуда ҳамзамон Пардохтқунандаи подоши суғуртавӣ мебошад.

7.7. Дар ҳолати фаългардонии Шартномаи суғурта мутобиқи банди 7.5.1. Шартҳои Полис Суғурташаванда уҳдадор аст, ки маълумот дар бораи худ (ному насаб, ҷинс, санаи таваллуд, телефон (мобилӣ), e-mail, маълумотҳои шиноснома) ва маълумот дар бораи объекти суғурта (номгӯ ва модели дастгоҳ) пешниҳод намояд. Суғуртақунанда Замимаи №2 ба Полисро таҳия мекунад ва дар муддати 3 (се) рӯзи корӣ аз санаи фаългардонӣ ба e-mail-и ҳангоми фаългардонӣ нишондодаи Суғурташаванда Замимаи №2 ба Полис таҳиянамударо ирсол менамояд. Суғурташаванда уҳдадор аст, ки Замимаи №2 ба Полисро мустақилона аз ҷоп барорад.

7.8. Дар ҳолати ғаёлгардонии Шартномаи суғурта мутобиқи банди 7.6. Шартҳои Полис, Суғурташаванда уҳдадор аст, ки Замимаи №2 ба Полис (Тасдиқи ғаёлгардонӣ) таҳиянамудаи Суғуртакунандаро мустақилона аз сомонаи www.bima.tj. нухабардорӣ намояд.

7.9. Шартномаи суғурта қувваи қонунӣ пайдо мекунад:

7.9.1. Ҳангоми ғаёлгардонӣ мутобиқи б. 7.5.1. и Шартҳои Полис аз соати 00 ва 00 дақиқаи рузи 3 (сеюм) аз санаи ғаёлгардонии шартномаи суғурта аз ҷониби Суғурташаванда;

7.9.2. Ҳангоми ғаёлгардонӣ мутобиқи б. 7.6. Шартҳои Полис – аз 00 соат 00 дақиқаи рузи 15 (понздаҳум) аз санаи пардохти подоши суғуртаи, ҳамзамон муҳлати суғурта аз соати 00 00 дақиқа рузи 3 (сеюм) баъд аз санаи пешниҳод кардани маълумотҳои дар б. п.7.7. Шартҳои Полис нишондодашуда аз ҷониби Суғурташаванда оғоз мегардад.

7.9.3. Дар ҳолати ғаёлгардонии Шартномаи суғурта мутобиқи банди б.7.5.1. ва б.7.6. Шартҳои Полис бо баохиррасии 15 (понздаҳ) рӯз аз санаи пардохти подоши суғуртаи ғаёлгардонии мазкур бе эътибор доништа мешавад. Дар ин ҳолат Полис бо тартиби дар б. 7.6. Шартҳои Полис пешбинигардида ғаёл гардонида мешавад.

7.10. Санаи баохиррасии Суғурта аз руи Шартнома бо санаи фарорасии ҳодисаи аввалин аз воқеаҳои номбаршуда мувофиқ меояд:

7.10.1. баохиррасии муҳлати амали Шартнома,

7.10.2. пеш аз мӯҳлат қатъ гардидани шартнома

7.10.3. дар сурати несту нобуд ё гум шудани он бо сабабҳои дигар нисбат ба фарорасии ҳодисаи суғуртаи, инчунин дар сурати баргардонида шудани тамоми молумулки суғурташуда ба фурушанда тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи ҳуқуқи истеъмолкунандагон».

7.11. Шартномаи суғурта дар ҳолатҳо, ва тартиби муқарраркардаи Шартҳои Полис пеш аз муҳлат қатъ карда мешавад, инчунин дар рузи оянда, баъди фарорасии аввалин ҳодиса бо моду мулки суғурташуда дар давоми як муҳлати Суғурта, ки ҳодисаи суғуртаи эътироф шуда буд. Дар сурати пеш аз мӯҳлат қатъ гардидани амали Шартнома ҳаққи суғуртаи пардохтгардида бозпас гардонида намешаванд.

7.12. Тамоми тағйирот ва иловаҳо ба Шартномаи суғуртаро Суғуртакунанда дар шакли созишҳои иловагӣ ба он ба расмият медарорад.

7.13. Агар шартҳои дигар бо шартномаи суғурта пешбинӣ нашуда бошад, тамоми огоҳномаю хотирномаҳо оид ба иҷро ва қатъ гардидани Шартномаи суғурта ба суроғае, ки дар Шартнома дарҷ шудааст ирсол карда мешаванд. Дар сурати иваз шудани суроға ва \ё нишонаҳо Суғурташаванда ва Суғуртакунанда вазифадоранд дар муддати 30 рӯз ҳамдигарро дар ин бора хабардор созанд. Агар Суғурташаванда ё Суғуртакунанда дар бораи иваз шудани суроға ва \ё нишонаҳои тарафи дигар дар муҳлати дар боло зикршуда огоҳонида нашуда бошад, он гоҳ тамоми огоҳномаю хабарномаҳо, ки ба суроғаи пештара фиристонида шудааст, гирифташуда шуморида мешаванд.

7.14. Ҳама гуна хабарномаю огоҳнома вобаста ба бастан, иҷроиш ё қатъ кардани муносибатҳои ҳуқуқии шартномаи, агар онҳо ба тариқи хаттӣ тартиб дода шуда бошанд, ба суроғаи Суғуртакунанда ва Суғурташаванда ирсол гардида доништа мешаванд.

7.15. Дар сурати аз тарафи Суғурташаванда гум кардани Шартномаи суғурта, Суғуртакунанда дар асоси аризаи хатии Суғурташаванда ба у нусхаи Шартномаи суғуртаро месупорад, пас аз он нусхаи гумшуда аз лаҳзаи қабули аризаи Суғурташавада беэътибор доништа шуда, пардохтҳои суғуртаи аз рӯи он ба амал бароварда намешаванд. Ҳангоми дубора гум кардани Шартномаи суғурта дар давоми давраи амали он, Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад аз Суғурташаванда ҷуброни арзиши барасмиятдарории Шартномаи нави суғуртаро талаб намояд.

7.16. Тамоми маълумот дар бораи Суғурташаванда (Суғурташуда), ки ҳангоми басташавӣ, иҷро ва қатъи (бекоркунии) Шартномаи суғурта аз ҷониби ҳар нафаре ба Суғуртакунанда маълум гаштааст, махфӣ мебошад. Ҷунин маълумот танҳо барои мақсадҳои Шартномаи суғурта истифода шуда метавонад ва аз ҷониби Суғуртакунанда ё намояндаи он ифшо намешавад, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошад.

8. ҲУҚУҚ ВА ҶАДАДОРНИИ ТАРАФҲО

8.1. Суғурташаванда ҳуқуқ дорад:

Шартҳои Полиси суғурта аз рӯи маҳсулоти «МобиХранитель»

- 8.1.1. аз Суғуртакунанда ичрои Шартномаи суғурта, Шартҳои Полис ва қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистонро талаб намояд;
- 8.1.2. нусхаи Шартномаи суғуртаро дар сурати гум кардани он гирад;
- 8.1.3. пеш аз мӯҳлат Шартномаи суғуртаро қатъ намояд.

8.2. Суғурташаванда ӯҳдадор аст:

8.2.1. мукофоти суғуртавино (ҳаққи суғуртавӣ) ба андоза ва мӯҳлати пешбиниамудаи Шартномаи суғурта пардохт намояд;

8.2.2. ҳангоми бастанӣ Шартномаи суғурта ба Суғуртакунанда тамоми ҳолатҳое, ки барои баҳодихии таваккали суғуртавӣ аҳамияти муҳим доранд, инчунин дар бораи тамоми шартномаҳои суғуртаи баста ё набаста шуда нисбати объекти мазкури суғурта хабар расонад;

8.2.3. дар давраи амали Шартномаи суғурта феврал, даме ки ба ӯ дар ин бора маълум гардидааст, ба тариқи хаттӣ ба Суғуртакунанда дар бораи тағйирёбии ҳолатҳое, ки ба Суғуртакунанда ҳангоми бастанӣ Шартномаи суғурта хабар дода буд, оғох созад, ба чунин ҳолатҳо аз ҷумла дохил мешаванд: тағйирёбии суроғаи мавқеи воқеии ҷойгиршавии молумулки суғурташуда, таркиби объектҳои суғурта ва дигар ҳолатҳои амсоли онҳо;

8.2.4. қоидаҳои беҳатарии зидди сухтор, талаботҳои санитарӣ-техникиро, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд ва нигоҳдорию коршоямии молумулки суғурташударо таъмин месозанд риоя намуда, имконипазир гардидани вориди озодона ба ҳудуди суғурта (дарҳои қулфшуда, тирезаҳои пушида ва ғ.) таъмин намояд; молумулки суғурташударо тибқи таиноташ истифода барад, инчунин дастурамали истеҳсолкунандаро оид ба истифодабарии молумулки суғурташуда (васлқунӣ, истифодабарӣ, тозақунӣ, нигоҳдорӣ ва ғ.) риоя намояд. Талаботи мазкур инчунин нисбати Фоидагиранда, хешовандони наздики Суғурташаванда (Фоидагиранда) паҳн мегардад;

8.2.5. суғуртакунандаро дар бораи тамоми ҳолатҳои аз ҷониби шахсони сеюм баргардонидан ё барқарор кардани молумулки вайрон, тасарруф ё несту нобуд кардашуда, гирифтани ҷуброн барои зарари расонидашуда хабар диҳад;

8.2.6. бо мақсади аз мақомотҳои салоҳиятдор гирифтани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳолат, сабаби ҳодисае, ки аломати ҳодисаи суғуртавӣ дорад, андозаи зиёни зарари расонидашуда дар сурати горатгарӣ, роҳзанӣ, дуздӣ -ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, сухтор- ба мақомоти давлатии хизмати зидди сухтор, ба амал омадани тарқиш, садама -ба мақомотҳои дахлдори хизмати садамавӣ, ҳангоми тағӣ об мондан (садамсаи шабакаи гармқунӣ, обёрӣ, канализатсия, хомуш кардани оташ) -ба мақомотҳои дахлдори хизмати садамавӣ-техникӣ хабар расонад.

8.2.7. ҳангоми фарорасии ҳодисае, ки аломати ҳодисаи суғуртавӣ дорад (дар сурати ҳузур надоштани Суғурташаванда, аъзои болиғи оила, ки бо у истиқомат дорад):

а) феврал, ҳамон даме, ки ба у маълум гардидааст дар бораи ҳодисаи руҳдода ба мақомотҳои дахлдор (дар в.б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** Шартҳои Полис қайдшуда) хабар диҳад, инчунин ба Суғуртакунанда аризаи хаттӣ дар муддати 15 (позздаҳ) рӯзи корӣ аз санаи фарорасии ҳодисае, ки аломати ҳодисаи суғуртавӣ дорад ирсол намояд. Аз ҷониби Суғурташаванда (Фоидагиранда) иҷро накардани ӯҳдадорӣ оид ба оғох сохтани Суғуртакунанда дар бораи ба вучуд омадани ҳодисаи суғуртавӣ нисбати молумулки суғурташуда ба Суғуртакунанда ҳуқуқ медиҳад, ки пардохти ҷуброни суғуртавино рад намояд, агар исбот нагардад, ки Суғуртакунанда дар бораи фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ саривақт медонист ё мавҷуд набудани маълумот дар ин бора ба ӯҳдадорию у марбут ба пардохти ҷуброни суғуртавӣ таъсир намерасонид. Шартномаи суғурта дигар мӯҳлати хабар додан ба Суғуртакунанда дар бораи ба вучуд омадани ҳодисае, ки аломати ҳодисаи суғуртавӣ дорад пешбинӣ намудааст;

б) феврал тамоми чораҳоро оид ба пешгирию ва кам кардани зарар, аз он ҷумла оид ба наҷот додани молумулки суғурташуда, пешгирии минбаъд вайроншавии он ва бартараф кардани сабабҳои, ки ба расонидани зарари иловагӣ мусоидат менамоянд, андешида барояд;

в) молумулки суғурташудаи вайрошударо барои азназаргузаронӣ нигоҳ дорад, дастрасии онро барои Суғуртакунанда дар ҳудуди суғуртавӣ таъмин созад;

г) ба Суғуртакунанда тавсири (номгуи) молумулки вайрон ё гум шуда, аз ҷумла аксҳои онро пешниҳод намояд;

д) дар сурати мавҷуд убудани имконияти техникий дахлдор ба Суғуратқунанда боқимондаи молумулки несту нобуд ё вайроншуда (аз он ҷумла қисмҳои эҳтиётӣ ва маснуоти Маҷмуи муқаррарӣ), инчунин ҳуҷҷатҳои молу мулкро (дафтарчаҳои хизматрасонӣ, талонҳои кафолатӣ ва дигар ҳуҷҷатҳо) пешниҳод намояд;

е) бо талаби Суғуртақунанда ба у ба тариқи хаттӣ тамоми маълумоти заруриро, ки имконияти худосабарорӣ дар бораи сабабҳо ва оқибати ҳодисаи суғуртавӣ, хусусит ва андозаи зиёни зарари расонидашударо медиҳад, бо қайди ҳолатҳои рух додани ҳодиса, шахсони ба он даҳлат дошта ва сабабҳои даъвоҳои эҳтимолий, инчунин ҳуҷҷатҳои додаи мақомотҳои салоҳиядор, ки воқеият, сабаб ва ҳолатҳои фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ ва андозаи зиёни зарари расонидашударо тасдиқ мекунанд, пешниҳод намояд;

ж) дар сурате, агар имконпазир бошад, даъвои ба тариқи дахлдор ба расмият дароварда шударо нисбати шахсони сеюм, ки барои расонидани зарар масъул мебошанд пешниҳод намуда, ба Суғуртақунанда тамоми ҳуҷҷатҳои заруриро барои ба амал баровардани ҳуқуқи аз шахсони ҷавобгар талаб карданро, супорад.

8.2.8. ҳангоми ҷуброни зарар дар шакли табиӣ Суғурташаванда (Фоидагиранда) вазифадор аст ба маркази хизматрасонии ваколатдор, ки бо Суғуртақунанда муносибати шартномавӣ дорад, муроҷиат намояд. Дар сурате агар ҳодисаи суғуртавӣ бо молумулки суғурташуда ба вуқӯ омадааст ва он танҳо дар маркази хизматрасоние, ки бо Суғуртақунанда муносибати шартномавӣ надорад, таъмир карда мешавад, Суғурташаванда (Фоидагиранда) бо ризоияти Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад ба тамоми марказҳои хизматрасоние, ки ба тамғаи мазкур ва тамсилаи молумулки вайроншуда хизмат мерасонанд, муроҷиат намояд.

8.3. Муқаррароти Шартномаи суғурта ва Шартҳои Полиси суғуртаро риоя намояд.

8.4. Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад:

8.4.1. аз Суғурташаванда ва мақомотҳои салоҳиятдор иттилоотро барои муайян кардани воқеияти ҳодисаи суғуртавӣ, ки барои муқаррар кардани андозаи ҷуброни суғуртавие, ки бояд пардохта шавад (андозаи пардохти суғуртавӣ) зарур мебошад, талаб намояд, инчунин мустақилона сабабу ҳолатҳои фарорасии ҳодисаи суғуртавино ошкор созад, ташхиси ба вучуд омадани ҳодисаи суғуртавино гузаронад;

8.4.2. яқоя бо Суғурташаванда тафтиш, санҷиши ташхисӣ вобаста ба воқеияти фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ ва андозаи зарари расонидашуда анҷом диҳад;

8.4.3. дар сурати мавҷуд набудани ҳуҷҷатҳои зарурӣ то лаҳзаи гирифтани онҳо пардохтҳои суғуртавино ба таъхир андозад;

8.4.4. муҳлати қабули қарор дар бораи пардохтани маблағи суғурта (рад кардани пардохти маблағи суғурта) то муайян кардани тамоми ҳолатҳои ба вучуд омадани ҳодисаи суғуртавӣ, аз он ҷумла то гирифтани ҷавобҳои хаттӣ ба дархостҳои худ, ки ба мақомотҳои салоҳиятдор ирсол намудааст, дароз кунад;

8.4.5. пардохти суғуртавино дар ҳолатҳое, ки бо Шартҳои Полиси суғурта, Шартномаи суғурта ва қонунгузории амалқунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст рад намояд;

8.4.6. дар сурати аз ҷониби Суғурташаванда изҳор намудани воқеияи баргардонидан ё барқарор кардани молумулки аз тарафи шахсони сеюм вайрон, тасарруф ё несту нобуд кардашуда, гирифтани ҷуброни зарари расонидашуда аз Суғурташаванда баргардонидани пардохти суғуртавии қаблан гирифтаре бо тарҳи хароҷотҳои зарурӣ барои барқарор намудани молу мулк бо андозаи мувофиқашуда талаб намояд;

8.4.7. ба Суғурташаванда (Фоидагиранда) тавзеҳоти хатмӣ додан, табирҳо барои кам кардани андозаи зарар ва муайян кардани ҳолатҳо, сабаби ҳодиса, шахсони эҳтимолии гунаҳгор андешидан;

8.5. Суғуртақунанда ӯҳдадор аст:

8.5.1. Суғурташавандаро бо Шартҳои полиси суғурта шинос намояд ва ҳангоми бастани Шартномаи суғурта ба у нусхаи Шартҳои Полисро супорад;

8.5.2. маълумотро дар бораи Суғурташаванда (Шахси суғурташуда, Фоидагиранда) паҳн накунад, ба истиснои ҳолатҳое, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст.

8.5.3. дар муҳлати на дертар аз 15 (позздаҳ) рӯзи корӣ пас аз гирифтани тамоми ҳуҷҷатҳои заруриро дар б.Ошибка! Источник ссылки не найден.. ва 9.11. Шартҳои Полис қайдшуда аризаи С

Шартҳои Полиси суғурта аз рӯи маҳсулоти «МобиХранитель»

уғурташавандаро баррасӣ кунад ё қарор дар бораи пардохти суғуртавӣ қабул намояд ё радкунии асоснокро дар бораи пардохти суғуртавӣ ирсол намояд, Санади шакли муқарраршударо тартиб кунад. Рӯзи ба амалбарории пардохти суғуртавӣ рӯзи хориҷ кардани маблағи пулӣ аз суратҳисоби Суғуртакунанда барои интиқоли он ба суратҳисоби Суғурташаванда ё санаи тартиб додани Санади суғуртаи шакли муқарраршуда ҳангоми пардохти маблағи пулӣ аз хазинаи Суғуртакунанда доништа мешавад;

8.5.4. Суғуртакунанда барои вайрон шудани муҳлати пардохт дар сурате масъул намебошад, агар у, дар бораи қабули қарор оид ба пардохти суғуртавӣ ба Суғурташаванда (Шахси суғурташуда, Фоидагиранда) хабарнома ирсол намудааст, аммо Суғурташаванда ба Суғуртакунанда маълумоти заруриро (маълумоти нодуруст) барои интиқоли маблағи пулӣ ба суратҳисоби худ пешниҳод намуда бошад;

8.6. Суғуртакунанда ӯҳдадор аст:

8.6.1. Суғурташавандаро бо Шартҳои полиси суғурта шинос намояд ва ҳангоми бастанӣ Шартномаи суғурта ба у нусхаи Шартҳои Полисро супорад;

8.6.2. маълумотро дар бораи Суғурташаванда (Шахси суғурташуда, Фоидагиранда) паҳн накунад, ба истиснои ҳолатҳое, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст.

8.6.3. дар муҳлати на дертар аз 15 (поздаҳ) рӯзи корӣ пас аз гирифтани тамоми ҳуҷжатҳои зарурии дар б. **Ошибка! Источник ссылки не найден.** ва 9.11. Шартҳои Полис қайдшуда аризаи С уғурташавандаро баррасӣ кунад ё қарор дар бораи пардохти суғуртавӣ қабул намояд ё радкунии асоснокро дар бораи пардохти суғуртавӣ ирсол намояд, Санади шакли муқарраршударо тартиб кунад. Рӯзи ба амалбарории пардохти суғуртавӣ рӯзи хориҷ кардани маблағи пулӣ аз суратҳисоби Суғуртакунанда барои интиқоли он ба суратҳисоби Суғурташаванда ё санаи тартиб додани Санади суғуртаи шакли муқарраршуда ҳангоми пардохти маблағи пулӣ аз хазинаи Суғуртакунанда доништа мешавад;

8.6.4. Суғуртакунанда барои вайрон шудани муҳлати пардохт дар сурате масъул намебошад, агар у, дар бораи қабули қарор оид ба пардохти суғуртавӣ ба Суғурташаванда (Шахси суғурташуда, Фоидагиранда) хабарнома ирсол намудааст, аммо Суғурташаванда ба Суғуртакунанда маълумоти заруриро (маълумоти нодуруст) барои интиқоли маблағи пулӣ ба суратҳисоби худ пешниҳод намуда бошад;

8.6.5. Муқаррароти Шартномаи суғурта ва Шартҳои Полиси суғуртаро риоя намояд.

9. ПАРДОХТИ СУҒУРТАВӢ: МУАЙЯН НАМУДАНИ ҲАҶМ ВА ТАРТИБИ АМАЛӢ НАМУДАНИ ПАРДОХТ

9.1. Аз рӯи Шартномаи суғурта Суғуртакунанда зарари бевоситаи асли, ки бо гум (несту нобуд), тасарруф ё вайрон кардани молумулки суғурташуда, ки дар натиҷаи фарорасии ҳодисаҳои дар б. 5.1. Шартҳои Полис ба вучуд омадаанд, ҷуброн менамояд.

9.2. Ҳангоми суғуртакунии молу мулк андозаи зарари асли ва сабабҳои ба вучуд омадани он аз тарафи Суғуртакунанда ё ташкилотҳои тараф бо мувофиқаи пешакӣ бо Суғуртакунанда, бо роҳи азназаргузаронии молумулки вайрон карда шуда, инчунин дар асоси ҳуҷжатҳое, ки аз мақомотҳои салоҳиятдор ва ташкилотҳои дигар гирифта шудааст, муайян карда мешаванд.

9.3. Маблағи пардохти суғуртавӣ аз рӯи суғуртаи молу мулк чунин муайян карда мешавад:

9.3.1. Дар сурати гум (несту нобуд) ё тасарруфи молумулки суғурташуда арзиши он дар лаҳзаи бастанӣ шартномаи суғурта бо тарҳи фоизи фарсудагӣ, ки дар лаҳзаи фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ ҳисоби шудааст ва бо тарҳи қисмҳои боқимондаи коршоями молумулки суғурташуда, ки барои истифодабарӣ тибқи таъиноташон ва фуруш коршоям мебошанд;

9.3.2. Дар сурати вайроншавии молу мулки суғурташуда ва аз ҷониби Суғуртакунанда ҷуброн кардани зарар дар шакли пулӣ (б.9.5.3. Шартҳои Полис) – хароҷотҳо барои барқароркунӣ, ки бо ҳуҷжат тасдиқ карда шудааст бо тарҳи фарсудагӣ, барои ба ҳолати мувофиқ ба ҳолате, ки молумулки мазкур дар лаҳзаи бевосита то фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ қарор дошт;

9.3.3. Дар сурати вайроншавии молу мулки суғурташуда ва аз ҷониби Суғуртакунанда ҷуброн кардани зарар дар шакли натуралӣ (б.9.5. Шартҳои Полис) - хароҷотҳо барои барқароркунӣ, ки бо ҳуҷжат

тасдиқ карда шудааст, барои ба ҳолати мувофиқ ба ҳолате, ки молумулки мазкур дар лаҳзаи бевосита то фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ қарор дошт;

9.3.4. Фоизи фарсудагии молу мулки суғурташуда бо мақсади муайян намудани зарари воқеӣ дар ҳаҷми 2,5% (дуо аз даҳ панҷ фоиз) аз арзиши молу мулк барои ҳар як моҳи истифодабарӣ муқаррар карда мешавад. Давраи мӯҳлати истифодабарӣ аз лаҳзаи бастании шартномаи суғурта оғоз меёбад. Моҳи нопурраи истифодабарӣ ҳамчун моҳи пурра ба назар гирифта мешавад;

9.3.5. Дар ҳолате, ки агар хароҷотҳо барои барқарорсозии молумулки вайроншуда 75% (ҳафтоду панҷ фоизи) арзиши суғуртавии молу мулки суғурташударо ба лаҳзаи бастании шартномаи суғурта ташкил диҳад, молу мулк пурра нобудшуда ба шумор меравад;

9.3.6. Ба хароҷот барои барқароркунии дохил мешаванд:

а) арзиши ташхиси зарурии норасогиҳо;

б) арзиши таъмири молу мулк, аз он ҷумла иваз кардани бастҳою қисмҳои эҳтиётии вайрон карда шуда, инчунин тозакунии, ки барои ба ҳолати дахлдори корӣ овардани молумулки суғурташуда зарур мебошад;

в) дигар хароҷотҳое, ки Суғуртакунанда онҳоро барои ба ҳолате, ки молумулки суғурташуда то фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ дошт, зарур ва кифоя мешуморад.

9.3.7. Ба хароҷот барои барқароркунии дохил намешаванд:

а) хароҷоти иловагӣ, ки барои тағйир ва беҳтаркунонии объекти суғурташуда ба вучуд омадааст;

б) хароҷоте, ки бо таъмири муваққатӣ ё кумак ё барқароркунии ба миён омадааст;

в) хароҷот барои аз нав васлкунии, таъмири профилактикӣ ва хизматрасонӣ, ҳамчунин дигар хароҷоте, ки новобаста аз воқеияти фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ зарур будаанд;

г) дигар хароҷоти зарурии барзиёд анҷомёфта.

9.3.8. Андозаи зарари асли ҳангоми гум (несту нобуд) ё вайрон шудани молумулки суғурташуда дар асосҳои зерин ҳисобӣ карда мешавад:

а) смета, санад дар бораи иҷроиши кор ва дигар ҳуҷҷатҳо, ки аз ҷониби ташхисгарони мустақим бо мувофиқа байни Суғуртакунанда ва Суғурташаванда тартиб дода шудааст;

б) дигар меъёрҳои нархгузорӣ, ки аз тарафи Суғуртакунанда тасдиқ гардидааст;

в) ҳуҷҷатҳо, расидҳо ва нархномаҳои ташкилотҳои дигар дар бораи хароҷоти бо таъмири (барқароркунии) объекти суғуртаи несту нобуд, вайрон ё гумшуда алоқамандбуда (калькулятсия, смета, варақаҳои ҳисобӣ, расидҳо ва ҳуҷҷатҳои дигар);

г) ҳуҷҷатҳои дигар.

9.4. Ҳангоми муайян кардани андозаи пардохти ҷаброни суғурта, Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад андозаи пардохтҳоро бидуни назардошти арзиши бақияи боқимонда ҳисоб кунад. Қарор дар бораи кам кардани ҳаҷми пардохтҳои суғурта ба арзиши бақияи боқимонда аз ҷониби Суғуртакунанда барои ҳар як ҳодисаи мушаххаси суғуртавӣ мустақилона ва алоҳида қабул карда мешавад.

9.5. Суғуртакунанда ҳуқуқ дорад зарарро ҳангоми вайрон шудани молумулки суғурташуда дар шакли нақд дар ҳудуди маблағи суғуртавӣ ва бо дарназардошти муқаррароти, Шартҳои Полиси суғурта ва Шартномаи суғурта дар бораи муайянкунии андозаи пардохти суғуртавӣ ҷаброн намояд (суғурта бо назардошти фарсудашавӣ, франшиза, лимити масъулият ва ғайра).

Зери мафҳуми шакли натуралӣ ҷаброни зарар ҳангоми вайрон шудани молу мулк ташкили гузаронидани таъмири молумулки вайроншуда ва ё пешкаш кардани хизматрасонии дигар оид ба барқароркунии молумулки вайрон карда шуда дар маркази хизматрасонии ваколатдор фаҳмида мешавад.

9.5.1. Пардохти арзиши таъмир (барқароркунии) бевосита аз ҳисоби Маркази хизматрасоние, ки таъмиро ба амал мебарорад сурат мегирад.

9.5.2. Тамоми баҳсҳо вобаста бо пешниҳоди хизматрасонӣ оид ба таъмири (барқароркунии) молу мулк алоқаманд буда, ки байни Суғурташаванда ва маркази хизматрасоние, ки таъмиро (барқароркуниро) ба амал мебарорад ба вучуд меоянд, аз ҷониби Суғурташаванда мустақилона ба танзим дароварда мешаванд.

9.5.3. Дар ҳолати набудани имконияти Суғуртақунанда барои ҷуброн кардани зарар дар намуди натуралӣ, Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад ҷуброни суғуртавино бо пули нақд пардохт кунад.

9.6. Ҳангоми муроҷиат дар бораи пардохти суғуртавино Суғурташаванда (Ҷоидагиранда, Арзуқунанда) вазираддор аст ба Суғуртақунанда ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод намояд:

9.6.1. аризаи хаттии шакли муқаррарнамудаи Суғуртақунанда дар бораи ҳодисаи суғуртавино (ариза барои пардохти суғурта) оид ба объектҳои суғурта ва хавфҳои, ки дар Шартномаи суғурта пешбинӣ шудаанд);

9.6.2. нусхаи Шартномаи суғурта

9.6.3. ҳуҷҷати тасдиққунандаи шахсияти Суғурташаванда \Ҷоидагиранда ё намояндаи у (асли ё нусхаҳои ба тариқи нотариалӣ тасдиқшуда), инчунин тасдиққунандаи ваколатҳои намоянда (аз он ҷумла ваколатнома, ҳуҷҷатҳои тасдиққунанда дар бораи шуруъ намудан ба ҳуқуқи меросӣ ва ба амсоли онҳо);

9.6.4. ҳуҷҷати тасдиққунандаи арзиши молумулки суғурташуда дар лаҳзаи бастанӣ Шартномаи суғурта (дар сурати расонидани зарар ба молу мулк), инчунин тасдиққунандаи мавҷудияти манфиати молумулкии Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) нисбати молумулки суғурташуда;

9.6.5. нисбати молумулки суғурташуда, аксҳо, сабтҳои видео вобаста ба молумулки вайрон кардашуда;

9.6.6. натиҷаи таҳқиқ, хулосаи таҳқиқгарон ва нархгузорандагон;

9.6.7. ҳуҷҷатҳои (асли ё нусхаҳои ба тариқи дахлдор тасдиқ кардашудаи) мақомотҳои салоҳиятдор, ки воқеияти фарорасӣ, сабаб, ҳолат ва андозаи зарарро тасдиқ менамоянд, вобаста аз намуд ва ҳолатҳои расонидани зарар дар сурати гум (несту нобуд), тасарруф ё вайрон шудани молумулки суғурташуда:

а) Ҳангоми ба вучуд омадани зиён дар натиҷаи таъсири сухтор:

– Санад дар бораи сухтор аз ҳадамоти давлатии зидди сухтор;

– Нусхаи Қарори мақомоти қорҳои дохила дар бораи оғоз кардани (ё рад кардани оғози) парвандаи ҷиноятӣ бо қайди сана, рақами парвандаи ҷиноятӣ ва моддаи Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо он парвандаи ҷиноятӣ оғоз карда шудааст;

– ҳангоми ба вучуд омадани зиён дар натиҷаи таъсири офати табиӣ:

– Маълумотнома аз ҳадамоти метеорологӣ бо тасвири ҳодисаҳои табиӣ (ба рӯзи фарорасии ҳодиса дар минтақаи рух додани он), ки сабаби вайрон ё несту нобуд шудани молумулки суғурташуда гардидааст.

б) Ҳангоми ба вучуд омадани зиён дар натиҷаи обзеркунӣ:

– Санади ҳадамоти (ташкилоти) махсусқунонида, ки шабакаҳои обёрӣ ва ба амсоли онро истифода мебарад (хизмат мерасонад) бо тасвири сабаби аз қор баромадани обёрӣ, бо муайян кардани тарафи гунаҳгор ва тасвири молумулки вайрон гардида.

– Ҳангоми ба вучуд омадани зиён дар натиҷаи тарқиш:

– Санад ё маълумотномаи ҳадамотҳои давлатие, ки аз болои шартҳои истифодабарии дастгоҳҳои иқтидорӣ (шабакаҳои газ) назорат мебаранд, дар бораи сабабҳои садама бо қайди нуқсонҳои техникӣ, вайрон карда шудани меъёри истифодабарӣ ва шахсони гунаҳгор;

в) Дар натиҷаи содир шудани ҷиноят муқобили моликият ва дигар амалҳои ғайриқонунии шахсони сеюм:

– Нусхаи аризаи Суғурташаванда дар бораи ҳодисаи руҳдода ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо қайд дар бораи қабули он ё бо замимаи ҳуҷҷатҳои тасдиққунандаи воқеияти қабули аризаи мазкур;

– Нусхаи Қарори мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар бораи оғоз кардани (ё рад кардани оғози) парвандаи ҷиноятӣ бо қайди рӯз, рақами парвандаи ҷиноятӣ ва моддаи Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо он парвандаи ҷиноятӣ оғоз карда шудааст;

– Нусхаи Қарори мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар бораи оғоз кардани (ё рад кардани оғози) парвандаи ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ бо қайди рӯз, рақами парвандаи ҳуқуқвайронкунии

маъмури ва моддаи Кодекси ҳуқуқвайрокунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо он парвандаи ҳуқуқвайронкунии маъмури оғоз карда шудааст;

- Нусхаи Қарори мақомоти корҳои дохила дар бораи қатъ кардани парвандаи ҷиноятӣ ё парвандаи ҳуқуқвайрокунии маъмури, таъкиби ҷиноятӣ;
- Нусхаи Протоколи пурсиш ё маълумотнома аз муфаттиш;
- Нусхаи қарор дар бораи эътироф кардани ҷабрдида;
- Нусхаи қарор дар бораи эътироф намудани даъвогари шахрвандӣ;
- Хуччатҳои додаи мақомотҳои салоҳиятдори давлати хориҷӣ, ки дар қаламрави он

ходиса рух додааст ва воқеияту ҳолатҳои ҳодисаро тасдиқ менамоянд, ки барои эътироф кардан ё накардани ҳодисаи суғуртавӣ кифоя мебошанд.

9.7. Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад пешниҳоди дигар хуччатҳоро талаб намояд, агар бо дарназардошти ҳолатҳои мушаххас вучуд надоштани онҳо имконият намедихад, ки воқеияти фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ, андозаи зиён\зарарро муайян кард ё агар гирифтани маълумоти иловагӣ зарур гардад. Суғуртақунанда инчунин ҳуқуқ дорад номгуи хуччатҳои пешниҳоднамудаи заруриро кам кунад дар сурате, агар ҳолатҳо, сабаби ҳодисаи суғуртавӣ, андозаи зиён\зарар ва мавҷуд набудани гуноҳи Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) дар асоси санҷиши мустақими Суғуртақунанда шубҳахоро ба миён наоварад.

9.8. Вобаста ба молумулки суғурташуда ба шахсе, ки ба ҷоидаи у Шартномаи суғурта баста шудааст. Дар сурати вафоти Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) пардохти суғуртавӣ ба меросхурони у, пас аз пешниҳоди хуччатҳои дахлдор пардохта мешавад.

9.9. Ба Суғуртақунанда, ки пардохти ҷуброни суғуртавино анҷом додааст, ҳуқуқи даъво кардан дар ҳудуди маблағи пардохташудае, ки Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) нисбати шахси масъули зарари расонидашуда пешниҳод мекунад, мегузарад (суброгатсия).

9.10. Дар сурате агар зиён\зарар аз тарафи шахсе, ки барои зиёни\зарари расонидашуда масъул мебошад қисман ё аз маблағи пардохти суғуртавӣ камтар ҷуброн шудааст, он гоҳ ба Суғуртақунанда маблағе, ки Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) аз шахси масъули зиёни\зарари расонидашуда гирифтааст, бозгашт карда мешавад.

а) Ҳангоми ба вучуд омадани зиён дар натиҷаи пасту баланд шудани қувваи барқ, сарбории барзиёди шабака, зарбаи барқ:

г) Натиҷаи ташхисҳо, ҳулосаҳои ташхисгарон ва нархгузорон, ҳулосаи фурушанда (истеҳсолқунанда);

– Санадҳо \ маълумотномаҳо \ ҳулосаҳо \ хуччатҳои дигари маркази хизматрасонӣ \ устохонаи кафолатӣ, ки воқеияти фарорасӣ ва ҳолатҳои рух додаи ҳодисаро тасдиқ менамоянд, бо қайди арзиши эҳтимолии барқароркунии (таъмири) молумулки суғурташуда, аз он ҷумла арзиши қисмҳои эҳтиётӣ ва таъмир;

9.11. Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад пешниҳоди дигар хуччатҳоро талаб намояд, агар бо дарназардошти ҳолатҳои мушаххас вучуд надоштани онҳо имконият намедихад, ки воқеияти фарорасии ҳодисаи суғуртавӣ, андозаи зиён\зарарро муайян кард ё агар гирифтани маълумоти иловагӣ зарур гардад. Суғуртақунанда инчунин ҳуқуқ дорад номгуи хуччатҳои пешниҳоднамудаи заруриро кам кунад дар сурате, агар ҳолатҳо, сабаби ҳодисаи суғуртавӣ, андозаи зиён\зарар ва мавҷуд набудани гуноҳи Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) дар асоси санҷиши мустақими Суғуртақунанда шубҳахоро ба миён наоварад.

9.12. Ба Суғурташаванда (Ҷоидагиранда) уҳдадорӣ оид ба пешниҳоди тарҷумаи сатрбаъи хуччатҳои бо забони хориҷии дар варақи алоҳида тартиб дода шуда, инчунин анҷом додани тамоми амалиётҳои зарурӣ оид ба тариқи дахлдор тасдиқ кардани хуччатҳои берун аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон тартибдодашуда (қонунигардонии хуччат ё гузоштани аполстил), вогузор карда мешавад. Дар ҳолате, агар тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва\ё шартномаҳои байналмиллии Ҷумҳурии Тоҷикистон қонунигардонӣ ё гузоштани аполстил зарур бошад, тарҷумаи ба тариқи нотариалӣ тасдиқшудаи хуччат пешниҳод карда мешавад.

9.13. Пардохти суғуртавӣ ба шахсе, ки ба ҷоидаи у Шартномаи суғурта баста шудааст, амалӣ мешавад. Дар сурати вафоти шахсе, ки ҳуқуқи гирифтани пардохти суғуртавино дорад, он ба меросхурони у пас аз

пешниҳоди ҳуҷҷатҳои дахлдор, ки ҳуқуқи гирифтани пардохти суғуртавино тасдиқ менамоянд, пардохта мешавад.

9.14. Ба Суғуртақунанда, ки пардохти ҷуброни суғуртавино анҷом додааст, ҳуқуқи даъво кардан дар ҳудуди маблағи пардохташудае, ки Суғурташаванда (Фоидагиранда) нисбати шахси масъули зарари расонидашуда пешниҳод мекунад, мегузарад (суброгатсия).

9.15. Дар сурате агар зиён\зарар аз тарафи шахсе, ки барои зиёни\зарари расонидашуда масъул мебошад қисман ё аз маблағи пардохти суғуртавино камтар ҷуброн шудааст, он гоҳ ба Суғуртақунанда маблағе, ки Суғурташаванда (Фоидагиранда) аз шахси масъули зиёни\зарари расонидашуда гирифтааст, бозгашт карда мешавад.

10. АСОСҶО БАРОИ РАД НАМУДАНИ ПАРДОХТИ СУВУРТАВИ

10.1. Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад пардохти суғуртавино рад намояд ва аз ин лиҳоз аз пардохти ҷуброни суғуртавино (пардохти суғуртавино) дар ҳолатҳои зерин озод карда шавад:

10.1.1. вақте ки ҳодисаи суғуртавино дар натиҷаи таъсири таркиши ядрои, радиатсия ё захролудшавии радиоактивӣ ба вучуд омадааст;

10.1.2. вақте ки ҳодисаи суғуртавино дар натиҷаи амалиётҳои низомӣ, инчунин маневрҳо ва дигар ҷорабиниҳои низомӣ ба вучуд омадааст;

10.1.3. вақте ки ҳодисаи суғуртавино дар натиҷаи ҷанги граждани, ҳама гуна ҷунбишҳои халқӣ ва дигар амалиётҳои низомӣ ба вучуд омадааст;

10.1.4. ёфта гирифтани, мусодира кардан, реквизиция, ҳабс ё нест кардани молу мулкҳои суғурташуда бо супориши мақомоти давлатӣ;

10.1.5. дар ҳолате, ки ҳодисаи суғуртавино дар натиҷаи қасди Суғурташаванда, Фоидагиранда фаро расидааст;

10.1.6. дар ҳолате ки Суғурташаванда (Фоидагиранда) яке аз ўҳдадорҳои дар банди 8.2.7 Шартҳои Полис нишондодашударо вайрон кунад, ки дар натиҷаи он муайян кардани ҳолатҳо ва ё сабаби ҳодисаи суғуртавино ё гунаҳкорони имконпазир ё андозаи зарар ғайриимкон мешавад;

10.1.7. дар мавриди суғуртаи молу мулк, вақте, ки Суғурташаванда (Фоидагирианда) аз ҳуқуқи талабаш ба шахси ҷавобгар барои зарар, ки ҷуброни он ба зимаи Суғуртақунанда гузошта шудааст, даст кашад ё агар амалӣ кардани ин ҳуқуқ бо гуноҳи Суғурташаванда (Фоидагирианда) ғайри имкон шавад. Дар ин ҳолат Суғуртақунанда ҳуқуқ дорад базпас гардонидани маблағи барзиёд пардохт намудаи ҷуброни суғуртавино талаб намояд.

11. ФОРС-МАЖОР

11.1. Суғурташаванда (Фоидагиранда) ва / ё Суғуртақунанда аз ҷавобгарӣ барои қисман ё пурра иҷро накардан, инчунин иҷрои номатлуби ўҳдадорӣ тибқи Шартномаи суғурта озод карда мешавад, агар чунин иҷро накардан ё иҷрои номатлуби ўҳдадорӣ натиҷаи ҳолатҳои дорои хусусияти фавқулодаи баъд аз бастани шартнома баамаломата бошад, ки аз онҳо Суғурташаванда (Фоидагиранда) ва / ё Суғуртақунанда на боҳабар буда метавонистанд ва на пешгирӣ карда метавонистанд.

11.2. Ба ҳолатҳои хусусияти фавқулода дошта дохил мешаванд: амалиётҳои ҷангӣ ва оқибатҳои онҳо, амалҳои террористӣ, ҷунбишҳои халқӣ, корпартоиҳо, исёнҳо, мусодираҳо, ҳабс ё несту нобуд кардани молу мулк бо супориши мақомотҳои граждани ё ҳарбӣ, ҷорӣ намудани ҳолати фавқулода ё махсус, изтиробҳо, ошӯбҳо, табадуллати давлатӣ, таъбизҳо, шӯришҳо, инқилоб, таъсири энергияи ядрои.

11.3. Иҷро накардани имконпазири ўҳдадорӣ аз рӯи Шартномаи суғурта бояд бо ҳолатҳои дар боло зикргардида бевосита дар алоқамандии сабабӣ қарор дошта бошад.

11.4. Тарафе, ки барои он имконнопазирии иҷрои ўҳдадорӣ ба вучуд омадааст, ўҳдадор аст тарафи дигарро дар мўҳлати мувофиқ аз лаҳзаи пайдоиши ҳолатҳои хусусияти фавқулодадошта ба тариқи хаттӣ огоҳ созад ва инчунин дар бораи тартиби пешниҳодшуда барои иҷрои пурра ва боматлуби ўҳдадорӣ худ тибқи Шартномаи суғурта иттилоъ диҳад. Огоҳ накардан ё сари вақт огоҳ накардан тарафи огоҳнакардаро аз ҳуқуқи истифодаи ҳама гуна ҳолатҳои дар боло зикршуда ҳамчун асос барои сабуқгардонии ҷавобгарӣ барои иҷро накардан ё иҷрои номатлуби ўҳдадорӣ оид ба Шартномаи суғурта маҳрум мекунад.

12. ТАРТИБИ БАРАСИИ БАҲСҲО

12.1. Ҳангоми ҳалли масъалаҳои баҳсалаб муқаррароти Шартномаи мушаххаси суғурта нисбати муқаррароти Шартҳои Полис афзалият доранд.

12.2. Дар ҳолати ба миён омадани баҳсҳо оид ба сабабҳо ва ҳаҷми зарар Суғурташаванда ва Суғуртакунанда ҳуқуқ доранд, гузаронидани мумайизаи (экспертизаи) мустақилро талаб намоянд. Мумайизаи (экспертизаи) мустақил аз ҳисоби Тарафе, ки гузаронидани онро талаб намудааст, амалӣ мегардад.

12.3. Баҳсҳо оид ба Шартномаи суғурта ва муносибатҳои ҳалношудаи марбут ба Шартномаи суғурта байни Суғуртакунанда ва Суғурташаванда бо роҳи гуфтушунид ва дар сурати ба мувофиқа нарасидан мутобиқи қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо тартиби судӣ ҳал карда мешаванд.